

Säkra verksamheter för ensamkommande unga inför 2021

Många kretsar har verksamheter för och med ensamkommande unga med stöd av regeringsmedel. Då nya statliga medel inte kommer att beviljas för nästa år måste ett arbete för att säkra nödvändiga verksamheter påbörjas redan nu!

Under åren 2018-2020 har regeringen fördelat medel till civilsamhället för arbete med unga vuxna som riskerar hemlöshet, där en av orsakerna till hemlösheten är psykisk ohälsa. Svenska Röda Korset har sammanlagt beviljats 90 miljoner för detta arbete och har valt att fokusera dessa resurser på verksamheter för ensamkommande unga. Anledningen till detta fokus är att många av dessa ungdomar befinner sig i en mycket utsatt situation och att vi ser att behoven av stödinsatser är stora.

Regeringen meddelade 2018 att fördelningen var en del av en treårig statlig satsning. Det innebär att civilsamhället med största sannolikhet inte kommer att beviljas ytterligare medel för nästa år. Svenska Röda Korset bedriver idag verksamheter för och med ensamkommande unga i 116 olika kretsar runt om i Sverige, av dessa bedriver 37 kretsar boendestödande insatser. Tusentals ungdomar är beroende av civilsamhällets gemensamma insatser för att ha någonstans att bo och för att kunna tillgodogöra sig sina grundläggande humanitära behov.

Det är av stor vikt att redan nu förbereda hur dessa verksamheter ska tas vidare efter årsskiftet. Vissa nödvändiga verksamheter måste säkras på annat sätt än genom regeringsmedel, medan andra verksamheter kommer att behöva förändras eller avvecklas.

Säkra nödvändig verksamhet

Kretsstyrelsen behöver ta beslut om vilka eventuella verksamheter, som idag bedrivs med stöd av regeringsmedel, som ska genomföras även under 2021. Därefter behöver en översyn göras över vilka förutsättningar som krävs för att detta ska vara möjligt, och en plan tas fram för hur verksamheterna ska säkras.

Viktiga frågor

- Hur ser målgruppens behov ut och hur kan behoven komma att förändras framöver?
- Vilka kostnader kommer verksamheten att medföra?
- Hur finansierar vi verksamheten?
- Har vi förutsättningarna för att fortsätta bedriva verksamheten, exempelvis tillräckliga lokaler?
- Hur länge kommer vi behöva bedriva verksamheten?
- Är det vi som är bäst lämpade att fortsätta bedriva verksamheten eller finns det andra aktörer som är mer lämpliga?
- Hur kan vi samverka med andra aktörer för att kunna genomföra verksamheten?
- Hur avvecklar vi verksamheten framöver?
- Har vi tillräckligt många frivilliga för att genomföra verksamheten?

- Hur stöttar vi våra frivilliga så att de vill och orkar fortsätta genomföra sina frivilliguppdrag?
- Hur kan vi rekrytera nya frivilliga?

Finansiering

Om verksamheterna ska fortsätta bedrivas efter årsskiftet måste tillräcklig finansiering säkerställas. Det kan exempelvis handla om kostnader för lokaler, anställda, material till verksamheterna, mat, hyreskostnader osv. Kretsen behöver undersöka hur stora kostnader det innebär att fortsätta bedriva verksamheten och därefter se över vilka möjliga finansieringskällor som finns. Att söka externa medel kan vara tidskrävande och det är därför viktigt att tid sätts av om detta ska genomföras. Nedan följer förslag på möjliga finansieringslösningar.

Kommunsamverkan

Vår erfarenhet visar att det är till stor fördel för målgruppen och verksamheterna om insatser kan ske i samverkan med kommunerna. Hur samverkan ser ut skiljer sig mellan olika orter. Kontakta gärna den kommun där kretsen är aktiv, informera om den verksamhet som bedrivs och hur det är till fördel för kommunen och kommuninvånarna och diskutera hur ni kan samverka för att säkra verksamheternas fortlevnad.

En möjlig samverkansform är ett så kallat *idéburet offentligt partnerskap* (IOP) som är en samverkansmodell mellan det offentliga och den idéburna sektorn. Modellen syftar till att möjliggöra problemlösning mellan sektorer för att skapa ett mer hållbart samhälle. Flera kretsar har IOP-samarbeten med sina kommuner för att möjliggöra boendelösningar och andra viktiga insatser för ensamkommande unga, sådana lösningar finns exempelvis i Stockholm, Umeå och Visby. Läs gärna mer om IOP i Forums "Handledning i ditt arbete med Idéburet Offentligt Partnerskap".¹

Ett sätt för kommunerna att säkra medel för denna typ av arbete är att ansöka om medel från Länsstyrelsen inom ramen för de så kallade § 37-medlen, utvecklingsmedel för att skapa beredskap och underlätta etableringen av nyanlända. Under 2020 är insatser som syftar till att utveckla boendelösningar för mottagande av nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd med anledning av studier på gymnasial nivå och insatser som syftar till att utveckla samverkan mellan kommuner och mellan kommuner och andra aktörer i syfte att underlätta målgruppens etablering i samhället särskilt prioriterade. Hur medlen kommer att prioriteras för nästa år är i nuläget inte klart.²

Kontakta gärna tjänstepersonorganisationen om kretsen önskar stöd i kontakterna med kommunen.

Samverkan

Förutom med kommunen kan samverkan även ske med andra relevanta aktörer. Det kan handla om samarbeten med andra civilsamhälleaktörer, men även om företagssamarbeten av olika slag. Ett samarbete med ett företag kan ske på olika sätt. Det kan exempelvis ske genom att kretsen får hyra lokaler billigare eller låna gratis, få del av produkter till ett lägre pris, genom att kretsen kan köpa in mat eller annat som sedan kan delas ut till verksamhetsdeltagare vid behov eller genom att en viss procent av företagets intäkter går till att stötta kretsens arbete osv.

¹ Forum, *Handledning i ditt arbete med Idéburet Offentligt Partnerskap*, <https://www.socialforum.se/wp-content/uploads/2017/03/Forums-handledning-om-Id%C3%A9buret-offentligt-partnerskap.pdf>.

² Länsstyrelserna, *Utvecklingsmedel för att skapa beredskap och underlätta etableringen av nyanlända (§37)*, <http://extra.lansstyrelsen.se/integration/Sv/bidrag/%C2%A737/Pages/default.aspx>.

Fonder, stiftelser och andra finansiella möjligheter

Kretsen kan även ansöka om medel för att säkra sin verksamhet från olika fonder och stiftelser. Länsstyrelsen har en gemensam stiftelsedatabas där man kan söka stiftelser som fördelar medel till särskilda ändamål.³ Av Allmänna Arvsfonden kan medel sökas för vissa verksamheter, men de har även sammanställt en sida med länkar till andra fonder, stiftelser och myndigheter varifrån stipendier, bidrag eller stöd kan sökas.⁴ Genom att söka på internet går det också att hitta andra fonder och stiftelser som fördelar medel efter ansökningar.

Att särskilt tänka på om kretsen planerar att söka fonder eller stipendier är att det kan vara tidskrävande att hantera ansökningar och återrapportering av sökta medel.

Statsbidrag

Ibland beviljar staten så kallade statsbidrag som kan sökas för verksamheter som faller inom vissa områden. Hos Länsstyrelsen är det möjligt att ansöka om medel för tidiga insatser för asylsökande, så kallade TiA-medel. Statsbidraget får lämnas till verksamhet för tidiga insatser där syftet med verksamheten är att främja kunskaper i svenska, kunskaper om det svenska samhället och arbetsmarknaden eller hälsa. Medlen kan sökas under en särskild ansökningsperiod av organisationer inom civilsamhället, kommuner och kommunalförbund.⁵ Insatserna har hittills kunnat sökas för personer i asylprocessen som är över 18 år och personer som bor på anläggningsboenden.

Fundraising

När ni vet hur mycket medel som behövs kan kretsen exempelvis anordna en kampanj, event eller på annat sätt samla in pengar för att säkra den fortsatta verksamheten. Det kan exempelvis handla om att engagera lokala företag och butiker för att på olika sätt samla in medel med hjälp av dem, anordna basarer eller välgörenhetsevent för att samla in pengar till verksamheten osv. På vilket sätt detta genomförs beror på kretsens förutsättningar och lokala kontext, men måste naturligtvis ske i enlighet med kretsens och Svenska Röda Korsets stadgar och föreskrifter. Samverka gärna med den lokala kupan.

Förändra eller avveckla verksamhet

För det fall verksamheten inte kan fortsätta bedrivas i sin nuvarande omfattning måste kretsstyrelsen ta ett beslut kring huruvida verksamheten ska förändras och anpassas efter de nya förutsättningarna, eller om verksamheten ska avvecklas.

Förändrad verksamhet

Om verksamheten inte ska avvecklas helt kan det vara bra att fundera över hur den istället kan utvecklas eller förändras.

Viktiga frågor

- Genom att minska ner eller anpassa verksamhet samt rekrytering av nya frivilliga kanske verksamhet som tidigare genomförts av tjänstepersoner nu genomförs med stöd av frivilligkrafter?

³ Länsstyrelserna, *Länsstyrelsernas gemensamma stiftelsedatabas*, <https://stiftelser.lansstyrelsen.se/StiftWeb/SSearch.aspx>.

⁴ Allmänna Arvsfonden, *Andra fonder*, <https://www.arvsfonden.se/andra-fonder>.

⁵ Länsstyrelserna, *Tidiga insatser för asylsökande*, <http://extra.lansstyrelsen.se/integration/Sv/tidiga-insatser-asylsokande/Sidor/default.aspx>.

- Kan tjänstepersoner och frivilliga avlastas genom att verksamhetens deltagare blir mer involverade i genomförandet av verksamheterna och genom att deltagare blir frivilliga?
- Kan samverkan med andra aktörer utvecklas för att stötta upp verksamheten?

Avveckling av verksamhet

Om kretsstyrelsen beslutar att avveckla verksamheten *måste en plan upprättas* för hur detta ska kunna genomföras på bästa sätt, utan att deltagare och frivilliga påverkas mer negativt än nödvändigt. Målgruppen i dessa verksamheter befinner sig många gånger i en utsatt situation, vilket innebär att ett särskilt hänsynstagande måste ske vid avvecklandet av dessa verksamheter. Extra viktigt blir detta om kretsen tillhandahåller boendestödande verksamhet eller verksamhet där ungdomarnas grundläggande humanitära behov tillgodoses på annat sätt.

Viktiga frågor

- Kan vi genom samverkan med andra aktörer eller på annat sätt säkerställa att ungdomarna får sina grundläggande humanitära behov, inklusive boenden, tillgodosedda på annat sätt när verksamheten avvecklats?
- Vilket stöd behöver målgruppen ha när verksamheten avvecklas?
- Vilket stöd behöver de frivilliga ha när verksamheten avvecklas?
- Hur säkerställer vi att målgruppen får nödvändig information i god tid om verksamhetens avveckling och vad de behöver göra med anledning av detta?
- Vilken information behöver kretsen förmedla, till vilka och vid vilken tidpunkt?

Stöd

Kontakta infoservice om kretsen behöver stöd i arbetet.

Telefon: 0771-19 95 00

E-post: info@redcross.se